

EL POBLE CATALÀ

5 Cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTECA CATALUNYA Y NACIONES IBERIQUES. 4 pesetas trimestral PAISOS D'ÚNIO POSTAL. 9 pesetas trimestral

ANY I

Barcelona, dissabte 11 de juliol de 1908

NÚM. 877

PREUS DE SUSCRIPCIÓ a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECA CATALUNYA Y NACIONES IBERIQUES. 500 pesetas trimestral BARCELONA. 150 pesetas cada mes

5 Cts.

REDACCIO Y ADMINISTRACIO: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.—TELEFON 723

OLIS FINIS REGÁS

VENTA EN TOTS ELS COLMADOS Y DROGUERIES

Vernet-les-Bains

PARADIS DELS PIRINEUS — EN LA FALDA DEL CANIGÓ — (CATALUNYA FRANCESA)
DELICIOS Y FRESC BALNEARI, A 7 HORES DE BARCELONA

PERA EL REUMATISME, NEUROSIS, CONVALESCENCIA, VIES RESPIRATORIES, etc.

Magnífics Hotels, restaurant, ab tot confort, ascensors, electricitat. - Xalets amoblats - Teatre - Casino - Jocs - Sports - Grans jardins - Centre de pintoresques excursions

Informes y follets a l'Agencia: — Rambla de Santa Mónica, 2, entressol

AVIS CASA ESPECIAL PERA LLITS Y ALTRES MOBLES A PREUS DE FABRICA. No compreu sense visitar abans dita casa PLASSA PADRÓ, 4.

Fábrica de Guants y Géneros de Punt

22, Portaferrissa, 22
MAGATZEM

VENDES A L'ENGROS
Y A LA MENUDA

Las jóvenes

entre 14 y 17 años

suellen padecer de una especie de anemia, de pobreza de sangre, que debe llamar muy particularmente la atención de los padres, pues la futura salud de las hijas depende de lo en este momento crítico se haga por ellas.

Debese tal estado de anemia generalmente a falta de ejercicio al aire libre, a mala asimilación de los alimentos. Puede ser también consecuencia de alteraciones nerviosas. Cualquiera que fuere la causa el mal consiste en una composición anormal de la sangre, la cual, por este motivo viene a ser incapaz de nutrir los diferentes órganos del cuerpo. El remedio que debe emplearse consiste en un regenerador de la sangre, un tónico de los nervios. Las Píldoras Pink son el mejor regenerador, el tónico más poderoso. Las curaciones obtenidas por las Píldoras Pink ascienden a tan considerable número que no hay duda de que en propio interés procede experimentar este remedio.

Las Píldoras Pink se hallan de venta en todas las farmacias al precio de 4 pesetas la caja ó 21 pesetas las 6 cajas.

Grans magatzems EL SIGLO

ACTUALMENT

Venda de
SALDOS Y OCASIONS
En Articles de Alta Novetat

Prendes confeccionades
ab importants reduccions de preus

REBAIXES ESPECIALS

Estampats y teixits de cotó
Llanes, Sedes, Roba blanca, Sombreros para
nens, Llensols, Gonxes, Madapolans,
Jocs de pintes, Bustes, etc., etc.

Grans ocasions en **MODELS** y
confeccions de alta novetat, lleu-
gerament passats.

JOAN RIVERA

Carta de Madrid

Regirant en la biblioteca del Congrés la col·lecció de «El Imparcial» corresponent a quinze anys enrera, me venien a la memòria aquelles paraules de l'insigne Llarra, estampades en no recordo quin dels seus articles, en el que, referint-se a Espanya i comparant-la ab aquelles velles que ab pastes y coloretos tracten de dissimular els estragos del temps, li dirigia aquell vulgar «requiebros» castellà: «por V. no pasan años». Y en efecte, per a l'Espanya madrilenya, de la política de la «Puerta del Sol», no passen anys, ni passa res.

Aquests exemplars de «El Imparcial» del 1886, que ara tinc als dits, semblen d'avui; les mateixes frases, iguals «chichés», idèntic esperit. Ni les evolucions naturals de les idees, ni successos greus y trascendents para la vida pública, modifiquen essencialment la política espanyola, que resta incommovible. Els liberals succeïxen als conservadors; aquests partits pugnen y baixen del poder com els catúfols o una pinya i ab una certa periodicitat, també se reproduïxen els mateixos problemes y conflictes.

Ara mateix, si jo guardés les quantilles que escrivia a EL POBLE CATALÀ, quan el retraïment dels liberals y la conjura d'aquests ab elements estranys als partits y a la política, no'm caldrí més que canviar la data de l'escrit y enviar-les a Barcelona; aquella informació té avui la mateixa actualitat que un any y mitg enrera.

Sols que'l problema s'ha agravat per la circumstància de que la gana comença a fer estragos en les fileres del partit liberal y la premsa del truste, ab el llac de juny que porta, acaba les pesetes. Per això, ara hi ha més decisió, més fermesa, més cohesió entre's assaltants a les olles del pressupost. Y es veu l'entusiasme ab que cada personatge representa el seu respectiu paper en la comèdia, la disciplina de la comparseria y el cuidat que s'ha posat en la emise en scene; simulen llamps y trons d'un efecte verament espantable.

Perquè no és broma; cada vegada que's liberals volen atrapar el poder, ja se sab, la unitat de la patria està en perill. No falla: és com els teatres per la diada de Tots Sants, que's té de fer el «Tenorio»; el públic ho vol, el poble s'entusiasma ab aquelles dècimes que en Zorrilla posà en boca d'aquell «Don Juan», tan galant, tan valent, a la manera dels púixos, que ho atropella tot, la raó, la justícia, la virtut. Doncs per un fenomen semblant, això de defensar l'unitat de la patria, quan no corre cap perill, és d'un èxit segur a tota Espanya. Thothom troba dintre seu protu coratge pera sortir a cridar contra els autonomistes catalans, y està clar, els més indicats pera defensar aquesta pobra patria, que en Maura ha posat en perill, comensen a mourers, y allavors, ara per exemple, qui corre verdader perill és el que ocupa el poder.

L'ofici de profeta està massa desacreditat pera que jo fassi aquí cap pronòstic; pot molt ben ésser que tot això sigui una tempestat d'estiu, però vivim en un país de psicologia tan especialíssima, que els majors despropòsits poden convertir-se en realitat, y essent així qui sab si's conservadors cauran a «mano airada».

Però de tot lo que passa'n tenim de deduir profitoses ensenyances. Per estrany que pugui semblar, a primera vista, en Maura corre perill de caure. ¿Perquè? Per separatista. Tal com sona. Davant l'afirmació feta pels elements de la dreta de la Solidaritat de que la llei d'Administració local contenia en principi el germen, diguemho així, de l'autonomia de Catalunya, el món polític y la oposició, s'han aixecat irons contra'l projecte de llei. No sols els liberals, els mateixos conservadors són enemics de la llei que accepten per disciplina, per imposició personal den Maura, els indiscutibles prestis del qual regoneix tothom. Y que volen dir aquests fets evidents? Senzillament, una cosa de sobres sabuda que no deuïem haver oblidat mai: que hi ha quelcom en el fons de l'ànima del poble castellà, fortament oposat a tot lo que sigui autonomia; que perat's esperits rectilinis de la gent d'aquí, tot lo que sigui descentralització, regionalisme, llibertats col·lectives, és sinònim de separació, puig no capen més que'l domini directe, total, absolut. Hi ha moments en que apareix condormit aquest sentiment instintiu del poble contra tot lo que signifiqui llibertat municipal o regional. Els mateixos intel·lectuals quan pensen fredament, són autonomistes d'escola, però quan s'arriba als fets, quan se toca la realitat, se desperta'l sentiment atàvic de la casta, y com que's impulsos del cor dominen sempre als del cap, fins aquests intel·lectuals quan arriba l'hora són enemics nostres.

D'altra banda, els interessos econòmics de tota la classe mitja d'Espanya estan estretament lligats ab els del règim centralista, y és per totes aquestes raons que és tan impossible com deturar el curs del temps, el pensar que les solucions autonomistes puguin tenir satisfacció gran ni petita, dintre del règim actual. No, no és possible cap, absolutament cap solució autonòmica, sense haver enderrocat de primer tot el règim polític actual.

Es per això que l'acció catalana a Madrid té d'ésser negativa. Cada crisi, cada conflicte que sobrevé a la política y al règim, és un pas que donen els nostres ideals. A Catalunya pot y deu ferse obra positiva, d'edificació y d'enfortiment. Aquí a Madrid n'hi ha prou ab deixar que's destrossin mutuament els oligarques, que ells ab les seves passions y els seus odis y les seves concupiscències, tenen d'aplanar el camí de la llibertat y de l'autonomia.

Centro Nacionalista Republicà

Convocatoria

Avui, dissabte, a les deu del vespre, se celebrará a la sala d'actes del G. N. R. de Barcelona, la Junta general de convocatòria de la secció d'estudis y propaganda, formada especialment per l'element jove del nacionalisme republicà. En aquesta Junta s'elegerà el Consell Directiu de la secció.

Poden assistir a la reunió els socis del G. N. R. inscrits en les llistes de la secció d'estudis y aquells altres que s'hi vulguin inscriure.

En la secretaria del G. N. R. s'admeten inscripcions de socis de la referida secció d'estudis y propaganda.

SPORTULA

Ventalls

Dia xafegós. Avui tinc un tal emborimant, que no sabria enviarvos, en el meu cistell, ni una pobre idea... Sota un arbrissó, en la tarda calorosa, mortalment quieta, sense un halè d'aire, me veno... Teniu el ventall és la nota d'actualitat; y com ell ajunta, pera delícia nostra, lo bell a lo servient, útil, d'alt, vaig a ferros l'ofrena d'uns petits ventalls, —vanos, com vosaltres dièu...

Aquest és finíssim. Les esquerdes de nacre. La tela de seda. Una escalinata al fons, que termina ab una balustrada sobre un diac. Cines, sobre'l llac. Per l'escalinata, baixa una bella dama versallesca. Pentinat altíssim, poudre a blanc. El peu, calat de blanc, ressurta sota l'arreguament de la falda blanca, blanca ab la tenutitat d'un tò rosa. Al davant del palau, en primer terme, sota uns macisos d'arbres saviament retallats, una dansa camperola de grans senyors y grans senyores. Ja no és el minuet elegantíssim de la cort, sinó l'imitació gentil y graciosa del ball pagsol. A l'esquerra, un broll d'aigua surt d'una àmfora vessada a l'atzar del joc, per uns nens de marbre. En colòqui apartat, en el fons dreta, una dama sonriu, ab l'orella prompta a les espirituals impureses d'un cavaller... Y la curva semicircular del ventall fa com un pòrtic sobre l'escena.

Mirèu encara. Aquest és un ventall xinès, llavorat en laca. Una platja. Panorama de teulades curves, aïrosament retallades sobre'l cel, puntes en l'aire. Una torre de campanes s'aixeca com una gran vela de jonc. Sobre la mar, extesa infantívol de barquetes, espargides ingenuament, ab deliciosa manca de perspectiva. L'onceig de les algues és un brodat subtil. Y, en terra, una vaga escena, ont una calva mandarina s'inclina davant tres damiselles. Com un París d'Extrem Orient davant les Tres Deesses. Les tres dames són una vera temptació de plers nous. Els seus minuscules floten en l'aire, els cossos no dissenyen ni una ombra. Són esperit. Una rica coloració or roig, blau de cel, verd, armonisa les vestimentes exòtiques. En l'aire suren estels de estranya forma, sospesos de fils visibles.

Aquest altre, en fi, és un flabellum oriental, immens. La blancura d'un plomissó finíssim li fa una cabellera escumosa. Dibuixos estranys, gegantífics, el broden d'inscripcions. Un perfum exòtic se desprèn de la seva ala candidíssima, al balaceig del seu ventar, qui bat l'aire com un vol de garsa. El mínec és d'ivori, sobriament incrustat.

Ara ab l'un, ara ab l'altre, en el meu jardí de fantasia, sobre una hamaca occidental, o sobre un tapís turc, o sobre la terra fresca de l'ombra, jo'm vento...

FOSFOR

Notes y comentarios

EL SECRET DE LA CONJURA

En altres edicions ja hem parlat de les causes que més han contribuït a fer promoure la violenta agitació, que actualment agita'l món de la política madrilenya. Mes pera ensenyansa del poble convé insistir-hi.

El truste de l'«Editorial Española», econòmicament, ha sigut un desastre. Sense comptar els sous de ministre que paga als individus del comitè director, sous que han fet augmentar d'smeuradament el pressupost dels respectius diaris, n'hi ha hagut que han fet a costelles de la sostrat dels seus caps principals, en la compra de periòdics de províncies, la venda dels diaris del truste ha baixat en tanta de manera, que tots ells, llevat potser de l'«Heraldo», no arriben de bon tros a cobrir les despeses de redacció y de tiratge. Aquesta precària situació econòmica ha vingut agravada pel tom de clau que han donat els conservadors a la caixa de subvencions. D'ensà que en Maura governa, el ministeri de Governació no ha sortit una pesseta pera'l rotatius de la Societat Editorial. Y tot això havia posat al truste a l'última pregunta, quan, últimament, un conflicte d'orde pecuniari ha complicat encara més la seva difícil situació econòmica, fins a fer-la del tot insostenible.

Segons sembla, quan va fundarse la Societat Editorial, un amic d'un cert ministre de l'actual govern, va deixar un milió de pesetes pera fer el negoci. Temps endavant, aquest amic, ressentit per les campanyes que feia el truste contra'l ministre de referència, va exigir el retorn de la quantitat deixada. Y el truste no tingué més remei que empenyar una partida de les seves accions, en garantia dels diners que necessitava. Però és el cas que la banca que feu l'operació se troba avui greument compromesa en la quiebra Rochette; y el truste no té més remei que retirar aquelles accions, entregant el milió de pesetes que d'aquella banca va rebre, y aquesta és l'hora que encara no sab ni preveu d'ont poden sortir les miseres.

Heus aquí lo que explica la violència de les campanyes que ha emprés darrerament la premsa del truste contra den Maura; heus aquí lo que explica aquella divertida contradicció de continuar la campanya contra la llei del terrorisme, quan ja estava retirat el projecte; heus aquí lo que explica que s'hagi tret de la cambra de

males endresses aquell fantasma del separatisme que ja semblava retirat d'una manera definitiva. El truste necessita —y ho necessita imperiosament, d'una manera immediata, essent pera ell qüestió de mort o de vida— la caiguda dels conservadors y la pujada d'un govern que obri de nou la caixa dels reptis; que doni carteres ministerials y subsecretaries als homes del truste; que deixi fer negocis en gran escala a la gent que l'hagi ajudat a conquerir el poder. —Recordem de passada, ho y advertint que la paraula negoció té de pendres exclusivament per lo que és per un eufemisme, recordem que està per concedir la construcció de la nova esquadra, concessió que no cal esmentar tota la riallera perspectiva de primes y comissions que evoca en l'imaginació de certs polítics.

Y aquí teniu de cos present el girrran patriòticisme que ha mogut tota l'actual cridoria.

DIALEG TRANSCENDENTAL

El comentarista té un amic, alt y ros com tots els anglesos y que com tots els comilitos britànics se diu Hamilton. Es un cert embullat que l'hauria aprofitat en Dickens. Aborreix lo modern y lo legal, y creu que Espanya, el més ideal dels pobles, val més que Anglaterra, ont no's pot tocar el violí dels diumenges. Catalunya l'aborreix, sense toreros, ni lladres de cavall y escopeta, ni grans senyors que encara se fan retratar a Madrid ab «monitors» llebrers, y un arcabús simulat, com Velázquez retratà al príncep don Carlos. La civilització y la democràcia fan, pera ell un poble més de Catalunya. Ell estima la Castella de les catedralgòtiques y els pidolaires pintorescos, dels nobles arriats y les velles cases que contenen ab els blasons y els «paranagos», nunci a gèstes de fet d'argull, de guerres y de fe cristiana, la litúrgia de les seves basíliques y les torres de les seves velles emmarletades. Es una rassa que res té que veure ab el telefon, l'aviació y el sufragi universal, una rassa admirable! —diu l'Hamilton.

Avui el comentarista ha tingut ab ell un petit diàleg de circumstàncies. Hem parlat de política, un altre odi de l'Hamilton, però aquesta vegada, tenia pera ell aquell matís espanyol, pintoresc, que el fa estimar més la porta de Visagra de Toledo que les manufactures de Manchester.

—Els telegrams de Madrid m'han posat alegre. Vaig a presenciar una cosa més del casticisme espanyol...

—No, Hamilton, aixíques noves no pas-sarà d'una menassa. Les «asonadas» passen a l'història, com el calafateu y els «chidalgos».

—Però són els mateixos homes; no ha canviat la rassa...

—Mes si l'ambient. L'atac a «El Resumen» en 1894 y el nostre 25 de novembre són les darreries d'aquest aspecte de la vida política espanyola. Un B. I. M. ab senzilles paraules però ab complicades polítiques, pot determinar una substitució de govern.

—Això a Anglaterra no succeïria. La vida allí és plenament civil, retallada com les plantes dels esquars. An aquí, també comensau a retallar-la, y tenen vostres la culpa, vostres, «els anglesos d'Espanya».

—Sí, Hamilton, vosaltres fareu desaparèixer les darreres tradicions espanyoles. Si demà, contra'l meu auguri, fes un altre llampec el cesarisme, nosaltres no ens sentíem corpesos. Aqueix llampec fecondaria, com el 25 de novembre, una altra gran acció ciutadana. Tenim la civilització de la qual Deroulède agafà'l cavall del general Roget pera conduir-lo a l'Eliseu, ningú sen recorda, y en cambi en Clemenceau és ministre y se suprimen els consells de guerra y a les taules de la Sorbona, van acudint oficials d'aquells que cridaven «traïdor!» an en Zola, pensant que abans que tot ells han d'ésser ciutadans de França. Quan tothom se conveni de que'l nostre ideal no consisteix més que en una variació del sistema polític espanyol, vostres, senyor Hamilton, tindrà que marxar a Amèrica a presenciar molins. L'autonomia no és el separatisme. La tenen els carlins en el seu programa y els federals y els regionalistes, tots... ¿Per què, doncs, aquestes alarmes que fan tocar a generala?

—Perquè Espanya seria un país de il·lògia y no ho és per fortuna. Els capellans són generals ab sotana, les capes dels toreros serveixen pera enjoiar a les verges, les festes acaben ab morts y les morts en molts pobles se commemoren ab festes, els pusans somnien ab guerres revolucionaries y els militars en tombar ministres... Espanya serà sempre la patria d'aquell gran il·lògic, en Cervantes, autor del Quixot y recordador de contribucions...

Hamilton tira rambles avall. Era l'hora amable de l'initiació de la nit. Hamilton se fetsa acaben ab morts y les morts en molts pobles se commemoren ab festes, els pusans somnien ab guerres revolucionaries y els militars en tombar ministres... Espanya serà sempre la patria d'aquell gran il·lògic, en Cervantes, autor del Quixot y recordador de contribucions...

Hamilton tira rambles avall. Era l'hora amable de l'initiació de la nit. Hamilton se fetsa acaben ab morts y les morts en molts pobles se commemoren ab festes, els pusans somnien ab guerres revolucionaries y els militars en tombar ministres... Espanya serà sempre la patria d'aquell gran il·lògic, en Cervantes, autor del Quixot y recordador de contribucions...

Hamilton tira rambles avall. Era l'hora amable de l'initiació de la nit. Hamilton se fetsa acaben ab morts y les morts en molts pobles se commemoren ab festes, els pusans somnien ab guerres revolucionaries y els militars en tombar ministres... Espanya serà sempre la patria d'aquell gran il·lògic, en Cervantes, autor del Quixot y recordador de contribucions...

Hamilton tira rambles avall. Era l'hora amable de l'initiació de la nit. Hamilton se fetsa acaben ab morts y les morts en molts pobles se commemoren ab festes, els pusans somnien ab guerres revolucionaries y els militars en tombar ministres... Espanya serà sempre la patria d'aquell gran il·lògic, en Cervantes, autor del Quixot y recordador de contribucions...

PER LA VITICULTURA

LA QÜESTIÓ DELS ALCOOLS

Es digna de grans lloances la comissió de viticultors que ha anat a Madrid pera gestionar una salvadora solució de concordia en la qüestió dels alcools, que tan fonament afecta els interessos de les comarques vitícoles.

Com saben els nostres llegidors, les peticions dels viticultors, són les següents: imposició única y mòdic; drets diferencials entre l'alcohol vinyí y el d'industria y reglamentació senzilla y facil que permeti realisar sense dany la producció y la venda dels articles.

cepció total del tribut, o sigui dels 18 milions de pesetes en que està pressuposat l'import d'alcools.

Nosaltres ens permetem fer una observació a les paraules del senyor Sanchez Bustillo. Es ben cert que la xifra calculada com a recaudació total de l'import d'alcohol és la de 18 milions. Però el fas és que aquesta quantitat no és la recaudada realment. La percepció efectiva del tresor està molt per dessota dels 18 milions.

¿Què resultaria si en la fórmula que s'estableix s'imposa la base de percepció dels 18 milions? Doncs que, en realitat, els productors pagaran més de lo que paguen ara, y el que hi sortirà guanyant de debò serà el fisco.

No obstant, els viticultors tenen confiança en els comissionats que gestionen a Madrid l'arranjament satisfactori de la qüestió. Cal esperar que la comissió arribarà a una solució definitiva favorable als interessos de la viticultura, els quals estan lligats ab la prosperitat de moltes comarques de la nostra terra.

TOT PASSANT

Tornemhi

Una de les coses que més indignen a El Imparcial, fentli dir elegancament tot allò de la buella civilitzadora, que ahir rebré, és que les mancomunats puguin tenir atribucions respecte a l'organització de l'ensenyansa.

El diari anticatalà se descloua d'advertir, naturalment, que aquestes atribucions les mancomunats no les tindran per se, pel sol fet de constituir-se, sinó que les tindran únicament en el cas de que la magnanimitat del Govern vulgui concedir-leshi. Lo qual atena bon tros els motius d'indignació que El Imparcial enumera, perquè, desgraciadament, aquesta subordinació al benefici ministerial, fa tómer que'l precepte quedi sempre reduït a una declaració purament platinica, com tantes altres que dormen oblidades en els articles dels nostres codis.

Però, fins y tot si'l projecte consignava taxativament, no que les mancomunats podran tenir, sinó que tindran a llur càrrec tot lo referent a l'ensenyansa, el diari del truste no tindria raó d'existir els púixos, ni de llençar patriòtics anatemes. Perquè El Imparcial segurament s'haurà adonat de la pessima manera com l'Estat se cuida de complir la seva funció educativa. Fins és impossible que l'orgue de la política hidràulica no hagi barrejat alguna oegada les disquisicions sobre les ventajades de convertir en regadís les terres de secà, ab la crítica y censura de l'ensenyansa oficial. Aquest és un tòpic comodíssim, sobre tot durant els mesos de estiu, quan la política, encalmada, no dona materia pera un editorial de mitja columna, y no hi ha diari madrileny que un dia o alt y no'l serveixi als seus llegidors com entreteniment, a manca de més substanciosos llands.

Doncs si l'incúria de l'Estat és una cosa tant evident, que fins s'ha convertit en tòpic periodístic, per què s'indigna El Imparcial de que's traspassi a les mancomunats dita funció educativa? Jo trobo ingenuament que hauria d'alegrarse. Perquè no suposo que El Imparcial tingui cap esperança de que l'Estat millori en aquest punt els seus serveis. Y si no'n té cap esperança, si reconeix, com tothom, que l'Estat no pot ferho més malament de lo que ho fa, què millor que encarregar a un altre organisme la funció educativa?

Y no pot haverhi la por de que l'ensenyansa ne pateixi. En primer lloc perquè és impossible un desgaüll pitjor que'l d'ara. Y en segon terme, perquè cal suposar que aquestes atribucions les reclamaran exclusivament aquelles mancomunats provincials que vulguin fomentar la cultura, no aquelles que la considerin cosa secundària. Y quedant, com hem quedat ja fa una bella temporada, tot lo que va de la desfeta fins avui, en que la cultura ha d'ésser el mirri de la nostra regeneració, únicament els antipatriotes, únicament els enemics de la nostra grandesa, poden oposarse a que's fassi la provatura de veure si canviant de centre director, se posa remei an aquesta vergonya que és avui l'ensenyansa oficial, aquesta ensenyansa que l'Estat no ha pogut, no ha volgut o no ha sabut organitzar com reclamen les necessitats de la vida moderna.

J. PONS Y PAGÈS

Política estrangera

ELS DEUTES DE LA MONARQUIA PORTUGUESA

Una de les coses que més desacreditat ren el regnat de don Carlos de Bragança, mort trágicament, fou l'haver emmallevat diferents vegades, ell y la seva família, sumes importants al tresor nacional, pera atendre als llurs extraordinaris gastis particulars.

A les Cambres portugueses s'ha discutit ara aquesta qüestió dels deutes de la casa real. De les xifres publicades per la premsa de Lisboa, resulta que les quantitats entregades com a préstam al rei don Carlos, a donya Amelia y a don Alfons pel ministres corresponents, són aquestes:

Jóko Franco (aleshores del partit regentador), 200,000 pesetes en reis.
Augusto José da Cunha (avui republicà), 500,000 pesetes.
Mariano Carvalho, 270,000.
Dias Ferreira, 50,000.
Augusto Fuschini (avui socialista), 50 mil.
Hintze Ribeiro, 250,000.
M. A. Espregueira, 27,222 pesetes; 3 mil 288 lliures esterlines y 8,500 francs.
Anselmo de Andrade, 5,000 lliures.
Matthos dos Santos, 143,666 pesetes; 15 mil francs y 86,600 lliures.
Teixeira de Souza, 98,888 pesetes y 27,500 lliures.
Rodrigo Pequito, 31,000 francs y 1,800 lliures.
Comte de Penha Garcia, 10,000 pesetes.
Resums de les quantitats emmallevades pel rei y la seva família al tresor de la nació: 1,599,776 pesetes en reis 64,500 francs y 135,168 lliures esterlines.
Aquestes sumes representen un total de 1,419 contos de reis. No van incloure en el resum les quantitats entregades a do-

mya Maria Pia, les quals se calculen en un miler de còpies.

La publicació de les xifres relatives als debacles «adventamentosos» ha causat una enorme sensació en tot Portugal. El fet dels pèstams, completament il·legals, constitueix un gran escàndol i una gran vergonya per la monarquia lusitana.

El diputat republicà doctor Alfons Costa ha pronunciat un notable i energic discurs demanant que s'exigís responsabilitats. Segons l'orador, «la lei obliga D. Manuel a pagar per seu pare. Se dona per segur que'l jove rei pagaria, efectivament, pel seu pare».

La fórmula convinguda, segons sembla, és que don Manuel anirà amortissant el crèdit del tresor contra la casa real, des d'ara el 5 per cent anyal de la seva dotació com a monarca. Aquesta dotació puja a 2.077.777 pessetes, de manera que'l 5 per cent que cada any entrarà el jove rei representaria 103.888 pessetes. Se creu que se necessitarien de 10 a 15 anys per normalitzar la deplorable situació de la casa real portuguesa respecte a l'Hisenda de la nació.

El detall i les xifres dels avenços o «adventamentosos» foren publicats inesperadament el dia 7 d'aquest mes pel periòdic de Lisboa «Diário das Notícias». Seguidament s'anunciaren a la Cambra dels diputats diverses imputacions per saber què hi havia començat al sistema d'arrests.

Aquesta qüestió dels deutes dels d'idea de la moralitat i la rectitud de don Carlos en la seva vida privada i, en les seves funcions constitucionals. No té res d'extrany que un monarca d'aquesta mena fos fusellat, un dia en els porxos del Terreiro do Paço.

A. R. VIV.

Llibres nous

TORQUATO TASSO.—*Drama de Goethe*, traducció de J. Lleonart.

No sé per què sempre m'ha impressionat extraordinàriament Goethe i el seu drama. Potser se degui a que aquell gran Seny, aquella sobrieta força de poder i flexió, que habitaven en el front dominador del gran Alp germànic i ab els que s'omedia a ritme constant l'onada tumultuosa de la gran passionalitat, siguin qualitat molt avinentes al caràcter peculiar de l'esperit català, proverbialment reflexiu sense deixar d'esser essencialment passional i impressionable com ben mediterrani. Sense voler profunditzar aquestes i altres raons que podria esmentar com explicació d'aquella personal sensació, faré constar que la nostra llengua severa, sobria i concisa és un meravellós instrument per encarnar aquella natural saviesa del gran Goethe que, en totes les situacions, adreça els seus dramàtics i sentimentals de ses obres literàries, sab florir en belles sentències i fecons consells unguits d'una serena i ampla concepció de la vida i d'una frescor d'ànima inagotable, com si brolessin de llavis d'un ideal vell-jove, és a dir, d'un home complet en cada moment de la vida. Qui sen vulgui convèncer d'aquesta gran noblesa i dignitat ab que la nostra llengua sab fer cantar la serena saviesa de Goethe, si no ha llegit les «Elegies Romanes» i l'«Elegia» traduïdes pel nostre Maragall i l'«Elegia» traduïda pel nostre Zannó, oï el «Torquato Tasso» traduït per en J. Lleonart i li prometo que'n tindrà de sa lectura el fruit d'una humil i serena il·luminació del seu cor, igual que si aquell raig puríssim de bellesa que desota dels versos catalans d'aquest llibre l'hagués el lector còpsat directament de la font original alemanya. Vol dir això que la traducció catalana és bona? No; en el nostre concepte, és a trossos incorrecta i confosa d'expressió; hi ha també alguns castellanismes inadmissibles entre els quals recordem la locució «senyors de» que pot traduir-se ab que la significació del «en vez de» castellà; doble disbarat; car adonés del barbarisme la paraula «envers» és una preposició de significació fixa en català. Però ab aquestes tares i tot la traducció deixa una impressió excel·lenta perquè l'usuari ha fet palpitar intensament la gran ànima de Goethe en el ritme i en les paraules dels seus versos.

XXV Conferència donada a l'Associació Wagneriana (1902-1906)

Voldria que tots els que titllen als catalans de gent positivista i mancada de idealitat passessin els ulls per les planes d'aquest llibre i que un cop llegit troguessin de sa publicació les lògiques conseqüències; y no dubto que en darrer terme farien de confessar que clat que pot dir-se que els catalans funden una societat com la wagneriana, on se donen una serie de conferències de crítica musical de l'innegable importància de les que figuren en aquest volum, poseixen una esperitualitat, potència i robustesa, una força superior que empeny ses joventuts a deixar volar el pensament per les vies de tots els ideals humans. Algun dir: se farà bé, i no; a la joventut catalana del present; vindrà un dia en que's veurà la seva obra com una incansable gesta heroica, com un esforç gegantí per imposar l'imperi de l'idealitat en mitg d'una societat que acaba de despertar en plena ubriaguesa positivista. Y rememora ja ha triomfat; la heroica joventut ha imposat el respecte als seus grans anhels d'esperitualitat i embelliment y, lo que és més transcendent encara, ha donat un sentit, una ori n'ació d'infinita perspectiva, d'innegables esperances, a la corrent impetuosa de la nostra Renaixença que s'és transfigurada merced a son heroic esforç, en veu noble i civilitzada. Aquesta joventut d'infundir un sentit transcendent a l'art i al depart del nostre poble en la que han pres part totes les activitats espirituals de la nostra joventut, els correspon una part principalíssima als nostres músics i escriptors y crítics musicals. Tota la gran tornada de la música moderna ha caigut com hipòtesis regidora sobre nostres joventuts y ab aquest baptisme ha penetrat en elles tota la trágica inquietud de l'Espritualisme modern, tot aquest anheli d'infinit que caracterisa l'humanitat present. Tots els nous símbols d'aquest anheli torrencial, magníficament closos y resultats en el de Wagner, se troven en els estudis llires en la Wagneriana: Mozart, Schubert, Schumann, Chopin, Chabrier, Debussy, etc., son objecte d'estudis interessants i no son objecte de revelen en els conferenciants profons coneixements i una excel·lenta orientació crítica, sinó que també abunden de punts de vista personals reveladors de veritables temperaments d'artista. No tenim aquí espai suficient per parlar ab l'intensió que's mereixen de totes les conferències incloses en el Volum, signades pels senyors Pedrell, Pina, Domènec Espanyol, Ribera, Gual, Monzóu (M.), Rovira, Clarissa, Maragall, y altres potser que no recordem en aquest moment. No dubtem en qualificar d'una de les més notables de la del senyor Domènec Espanyol titulada «Fusió del més pur y seri clàssicisme y del més fúg i romànticisme en l'art de Wagner», inspirada en una concepció molt original de l'autor sobre l'art de Wagner. Una de les més oportunes és la conferència de Pina sobre l'«Malaguitat Maragall», el simpàtic precursor del wagnerisme en la nostra terra. Y si haguéssim d'enumerar

els mèrits de cada una d'aquestes conferències no acabaríem mai. Així optem per cloure aquesta ràpida impressió enviant a la Wagneriana y en especial al que n'és l'ànima, el senyor Pina, la nostra més entusiasta felicitació y un fervorós mot d'encoratjament per que no desalleixi en l'alta missió educativa que s'ha imposat per l'embelliment de la societat catalana.

JOAN ROSSELLÓ.—*Ruralisme* (Vol. de la Biblioteca popular de L'Avenç)

Una de les coses que més notables són d'aquest llibre és que essent els temes dels treballs que conté en la majoria essencialment extraliteraris, se fan, ab tot moment interessant a tota mena de lectors y és llur lectura agrada y entretinguda com si fossin capítols d'una novel·la. Y és que en Joan Rosselló, aquest simpàtic pagès mallorquí, com an el mateix l'plau anomenar-se, és un gran artista de la prosa que en ses mans devé fluida, distil·l i armoniosa en un gran al que arriben ben pocs escriptors de la nostra llengua. Aquell «Manycos de fruita mallorquina» que's donà a assaborir anys enrera, fou una veritable revelació. Ara ab aquest tomet publicat per «L'Avenç» ens ha donat un exquisit model de prosa didàctica, remarcable per una encantadora sencillez de estil que fa florir en suprema elegància tot l'energia de justícia i ingenua que forma el nivell de la personalitat del nostre escriptor. No'n estranya que tingui una impulsiva preferència envers aquells sobris autors saxons que com Emerson y Whitman ens aparenen com ingenuos apòstols unguits d'aquesta profunda simplicitat d'ànima que caracterisa la saviesa literària popular.

Ab l'extrema sobrietat de sos procediments, arriba tant mateix a assolir una força gran de descripció y de colorit, com se pot comprovar ab l'impressió detallada d'una miniatura y gaire bé podríem dir fotogràfica de l'illa daurada que forma el fons de l'estudi sobre «La Pàgesia mallorquina» ab el qual s'obre el llibre. Es escaient un treball d'estadística convertit en obra d'art y transformat en una resplandentíssima creació literària. Lo mateix podem dir dels altres articles que figuren en el volum. En conjunt és un llibre que demostra eloqüentment com se pot integrar de ple el ruralisme dintre les tendències del civisme, que ab tant esgarriat sentit professen alguns de la nostra joventut.

NEMO.

UNA BONA IDEA

UNA BANDERA PER LA CIUTAT

Com a catalans, veiem ab vera satisfacció que arreu de Catalunya, en viles y ciutats de totes les encontres de nostra Patria, s'honora la gloriosa senyera barrada, enarborant-la als Cases Comuns, ja posant-la al costat de l'espanyola, ja isant-la en una altra fatxada de l'edifici. Y a Barcelona?... a Barcelona, cap y casal de Catalunya, ab tot y tenir digne del Consell Municipal una majoria de representants dels sentiments del poble català, no hi és encara, enlloc del casal de la Ciutat.

Si no hi és, s'hi ha de posar. Y el lloc més apropiat per isarla fora l'hermosa fatxada gòtica, restre venerable de la vella casa de la Ciutat de Barcelona. Allí hi escauria la nostra ensenya, gloriosa com aquells vells murs. Fora una conjunció del símbol, ab la cosa representada, a l'alt, el símbol, en la noblesa y la solitud de les abstraccions; sota d'ell, tocant a terra, l'Historia, feta cosa viva que va a continuarse...

Per això, per donar-li a la bandera, al símbol, m's e r's n'adós, com la r'ia que los el poble mateix qu'hi fes oïra a la Ciutat. A aquest fi, us proposo una acció del símbol, ab la cosa representada. A l'alt, el símbol, en la noblesa y la solitud de les abstraccions; sota d'ell, tocant a terra, l'Historia, feta cosa viva que va a continuarse...

An aquet «Homatge a la Bandera» hi podrien pendre part tots els ciutadans, i per això, ab les r's p'sentes, senyors, a l'esperit de Solidaritat Catalana.

Sols me resta, després d'haver exposat breument l'idea, buscar la manera de portar-la a la pràctica. A qual fi, jo desitjaria que'l President de qualsevol Societat autonomista, de nostra Ciutat y al qual sembli bé l'idea, oferís el seu estatge social per celebrari una reunió de delegats de societats y poder anomenar una Comissió executiva per fer els treballs necessaris y recollir els cabals producte de la subscripció.

Bona voluntat sols demano; per la Ciutat y per Catalunya.

EDUARD SAGARRA Y CENDRA

Revista mundial

LO QUE COSTEN LES MANIOBRES NAVALS

A les grans maniobres que actualment realisa a la mar del Nord l'esquadra britànica, hi prenen part 270 navis de guerra. Ara aquestes maniobres l'Almirallat anglès ha comprat enormes quantitats de carbó.

Se calcula en 70.000 tones el combustible que les naus consumiran aquest dies. Pera transportar-les caldríen 8.750 vagons, els quals enganyats l'un darrera l'altre, formarien un tren de 43 kilòmetres de llargada.

Y convenint que'l preu del combustible sigui 25 francs per tonelada, tindrem, que de carbó solament, les maniobres navals angleses costaràn 1.750.000 francs.

Comensin els nostres patriotes a fer comptes, pera quan tingui Espanya la gran flota ab que somniem.

LEI DE VAGUES A NOVA-ZELANDA

S'ha presentat a la Cambra de Representants d'aquest país un projecte de llei modificat la relativa a les vagues obres. Aquest projecte de llei o «bills» disposa l'establiment de Tribunals d'arbitratge y conciliació pera resoldre els conflictes entre obrers y patrons.

Ademés fixa penyes importants contra els patrons y obrers que declaren la vaga il·legalment, és a dir, sense avisar ab 21 dies per endavant, y pera'ls obrers que apelin al «sabotatge» o que impedeixin el treball als obrers que vulgín treballar.

MONUMENT A MIQUEL SERVET

El dia 6 s'inaugurà a París el monument a Miquel Servet, la víctima den Calvi. El monument s'alceca a la plassa de Montorgueil, davant per davant de l'arcaldia de París.

Es obria de l'escultor M. Baffet. Ha estat el cèlebre Mr. Henri Rochefort, el vell director de «L'Intransigència», qui més ha treballat pera l'erectió de l'estatua.

En el sòcol del monument hi ha la següent inscripció:

A MIQUEL SERVET CREMAT VIU 1553

L'acte de l'inauguració fou una cerimònia oficial. Mr. Rochefort pronuncià un discurs, entengué el monument del famós metge a la ciutat de París.

Jocs Florals

D'ARENYS DE MAR

La riallera vila d'Arenys de Mar celebrà ahir a la tarda la seva poètica festa.

Els individus del Jurat, acompanyats de alguns autors premiats sortiren de Barcelona a mitg-dia pera poguer ser a primeres hores de la tarda a Arenys.

Anaven al tren els senyors Riera y Bertrán, Aymé Rabell, Marián Sansalvador, Foch y Torres, Xammar, Obiols, Gambús, Omar y alguns altres, els quals siguiren rebuts a l'estació per nombrosos amics y companys organitzadors dels jocs.

A la fonda del Sigle se serví un bon dinar als nous arribats, els quals se traslladaren seguidament a l'Ateneu Arenyenc, entitat organitzadora de la festa, on se'ls serví gelats y café.

A les quatre de la tarda comensà la festa, a un envolat que l'Ateneu havia aixecat a la platja davant de sos hostatges.

La concurrència era grossa, abundantíssima les senyores y senyorettes.

Un cop hagué fet entrada la comitiva oficial, ocupà la presidència a l'estrada l'arcalde don Joan Córdoba, qui tenia a la dreta al diputat a Corts pel districte, nostre estimat amic don Eduard Calvet y a l'esquerra al senyor Puig y Tapias. Davant per davant de la taula que ocupaven els sudits senyors n'hi havia una altra ocupada pels individus del Jurat, presidits pel senyor Riera y Bertrán.

El president de l'Ateneu senyor Puig y Tapias donà començ a l'acte, pronunciant breus paraules de salutació en nom de l'entitat per ell presidida.

Seguidament don Joaquim Riera y Bertrán llegí el següent

Discurs presidencial

Dames y senyors: Es en plena Costa de Llevant que celebrem aquesta festa de Cultura.

Costa de Llevant! Què bé s'avenen, que bé lliquen aquestes tres paraules, evocadores d'una visió de somni feta consoladora realitat!

Costa de Llevant! Mirador atrent de les primeres clars, dels primers alens del dia, de les primeres emocions de lo creat, dels seus primers silabeigs; Costa bella, ab bellesa alegre y fecunda, ab atraccions que's renovellen, ab inefable consors de terra y cel infantant dons de la terra y de tota gentilesa; Costa aplegada per vents que no ressequen, que no calguen, que no estronquen brotes y germinacions, com els estufovents vents ponentins ab llurs bafarades de mort o de decadència; Costa humana, la de Llevant, on s'hi respira a tot pler y s'hi delecten y s'hi explaien els sentits y el pensament s'hi rebeja y l'amor s'hi troba i canja.

Oh el fort desig, l'anhel que aixardora nostre ideal de patriotes: anhel més intens avui y aquí, en aquesta vila y en aquesta festivitat tan llevantina. Hésuel aquí el ideal patriòtic que'n aplem! Cori fer de tota Catalunya una magnífica costa de Llevant, encunadora y promotoradora del sol, anantada en resplandors viues y potentes, mai entenebrides per foscos esgarriadors, ni mai, mai consecrada per ranciosos ponents; próspera avui, més próspera demà tant en tradicionals com en noves boneses, dimanades de lluminositats y de pura d'aires; avenida gloriosa—terres endins y mar enfora—de fecunda vida, de vida no rescosa en si mateixa, no existencial y estatica, sinó quèrpa y armada contra'ls altres, sinó ab la potencia, ab l'ànima, ab el dale gegantí de nostre gran Rei Conqueridor, ara tant reditu, pera difundirse fins als més aponatats y ensopits recons d'aquesta trista Espanya, la qual sols de Llevant, sols de ben pi Llevant que no deixi res per vent ni pluví res per madur, per esperar verdera y gloriosa regeneració.

Ara mateix, en la present Festa de civilitat, bé fa rellevant, la xamosa població d'Arenys de Mar, sos propòsit d'harmonitzar ab la exuberant natura que la rodeja, d'esser dignament llevantina, irradiant clars com sol cel blauvent, llum que esvaeix ignorances y turpituds; de congruar, com la noble mar que la en festegja, vent llevant que ho purifica y ho saneja.

Qui ho dubta? Modest és, certament, aquest consors; però, per modest, per humil que sia, no se li poden negar dos mèrits evidents: el de l'honoradora perseverança, ja que és continuació d'anteriors concursos, y sobre tot, el mèrit d'esser expressió no d'un sol estat local, o d'una particular tendència, sinó obra de la comunitat dels veïns, ja sia que l'Ateneu Arenyenc és Ateneu de tothom.

Ah senyors, y què n'és de grat aquest «tothom» aplicat a un Centre d'honrada recreació y de cultura popular! Què n'és de grat el considerar que ningú fa manament a la tasca d'instruir y de moralitzar arreu.

Tothom, tothom a l'obra apropiada a vostra orientació; ningú esquivar, ningú indiferent, ningú remís en fer quedar ben bé a la Naturalesa; tothom conscient dels seus devers, com dels seus drets socials, tothom afanyós de que institucions tan escaients a la vida moderna com són els Ateneus populars no fosqueixin ni de embotornir, no devinguin ensenyats ni de caducar, sinó que s'aparellin, com de tota buxera, s'enrobustescin, multipliquin cultura, aixamplin acció y l'intensifiquen per ventura pròpia de la població ont radiquen y de la terra que se n'ufana perquè li saben bons.

Oh els Ateneus populars, els Ateneus de tothom,—perquè tothom és Poble—si no's desnaturalitzen, si no's esgarrien per viaranyes de personalismes y de mesquineses; si van per feina dreterera, i quin gran bé poden reportar no sols als propis, sinó també a les santes vindicacions de nostra terra, justificants y garantint un ditòxos assoliment! Si: aquests Ateneus, aquests centres de moralisació y d'instrucció són cridats a fer llevantina, ben llevantina l'ànima de la patria, ben llevantina sia victoria.

Quan els aplaudiments ab que siguiren rebuts les paraules del senyor Riera signen acabats, en Lluís Manau llegí una breu, concisa y ben escrita Memoria, fent crítica dels treballs presents a concurs.

Després el mateix senyor Manau llegí el següent

Veredict

Flor natural: composició núm. 48 «Tardes». Lema: «Nostre siegle esquis du paysage». D. Miquel de Palol.

Accésit primer: núm. 47 «Nocturn de Bohemia». L. «Vanderli». don Miquel de Palol.

Id. segon: núm. 59 «Triptic». L. «Marbres blancs». D. Jaume Roig.

Premi del Rei: núm. 148 «Setembre». D. Eugeni Xammar.

Accésit: núm. 35 «Cant de victoria». D. Pere Salom y Morera.

Premi de l'Ajuntament: núm. 115 «Pro Arenys». L. «Resurrexit». D. Pere Martí Puig.

Accésit primer: núm. 96 «Millores de caràcter públic, etc.». L. «Arenyots». D. Josep Pons Vila.

Id. segon: núm. 97 «Treballem per la Patria». L. «Un poble culte és un poble gran». D. Josep Crusat y Planas.

Premi de don Eduard Calvet: núm. 58 «Martí». L. «Surge et ámbula». D. Joan Redondo.

Accésit: núm. 94 «Sor Elisa». D. Josep Granger y Parés.

Premi de la casa J. Estapé y Companyia, fabrica de gas: núm. 118 «Animes braves». L. «Gent del llamp». D. Xavier Gambús.

Accésit primer: núm. 9 «La fabrica». L. «Novela». D. P. Martí Requena.

Id. segon: núm. 23 «La festa major». L. «Epíloc de dob. D. N. Galmay».

Premi de J. Fernández: núm. 81 «Instrucció y regeneració». D. Agustí Granada.

Accésit: núm. 93 «Influencia dels Ateneus, etc.». L. «Constituyen los Ateneus, etc.». D. Valentí Moragas.

Premi del Casino Industrial: núm. 117 «Oda». L. «Les belles filles de les platges d'or». D. Joaquim Folch y Torres.

Accésit primer: núm. 24 «Epitáfio». L. «Lletres intimes». D. Enric Caralt.

Id. segon: núm. 7 «Hivernada». Don Manuel Castella.

Premi del Centre Federal: núm. 45 «Gitanesques». L. «Relats». D. Pere Salom y Morera.

Premi del Centre Moral: núm. 69 «Punttes». L. «Conxet si tu ho sables!». Don Vicens Diaz de Tejada y Peña.

Accésit primer: núm. 116 «El Cant del Cisne». L. «Arenys». Mossen Angel Garça.

Id. segon: núm. 113 «L'Aploc del mar». L. «Flors de la Costa». D. Joan Ribes y Carreras.

Id. tercer: núm. 83 «Santa Creu». L. «Adonaments». D. Francisco Flos y Calcat.

Premi de la Costa de Llevant: núm. 103 «Les belles amigues». L. «Voi-là une coupe d'or...». D. Claudi Omar Barrera.

Accésit primer: núm. 84 «Tapissos». L. «Gust oriental». D. Pere Barnils.

Accésit segon: núm. 50 «Últim adieu». L. «Lo viure sense timar, etc.». Don Jacinto Arxer.

Premi de «La Veu de la Costa»: núm. 98 «A una donzella de Mallorca». L. «Cansó». D. Pere Salom y Morera.

Premi de la Diputació: núm. 190 «Fets de la generalitat de Catalunya». D. Anton Obiols.

La Reina

Don Miquel de Palol noménà Reina de la Festa a la simpàtica y distingida senyora

reta donya Carmina de Prat y Cases, la qual ocupà s'ón seiat en mitg d'una ovació y als acords d'una airoga marxa.

Final

Acabà el repartiment de premis el senyor Sansalvador llegí un hermos discurs de gracies del individu del Jurat don Ramon Masferrer, en qual treball el seu autor recomana a les dones catalanes que inculquin als seus fills l'amor a la Patria.

El treball del senyor Masferrer sigué molt aplaudit.

El senyor Calvet, que a l'acercarse sigué rebut ab una ovació pronuncià un bell parlament de despedida, manifestant la seva gratitud pels organitzadors d'aquesta festa, tota de germanor entre'ls catalans y amors per la nostra catalana.

Acabà el senyor Calvet ab un bell paragraf possant de relleu l'esperit d'amor que anima nostra causa, la qual n'ovol més que l'engrandiment dels pobles ibèrics.

Nova ovació's regustà al acabar el senyor Calvet.

Visites

Acabada la festa la Reina, Jurat y autors premiats siguiren obsequiats ab un esplendit d'once a l'Ateneu.

Seguidament tots els reunits acompanyaren a la Reina de la festa a sa casa.

La senyora casa de Prat—ont tant distingida família, ab una extremada galanteria obsequià ab pastes, xampany y tabacs a tots els visitants.

Aquests se retiraren molt complacuts dels obsequis de que foren objecte a casa'l senyor Prat.

Ab el tren de les notí se retornà a Barcelona, quedant-se'ls joves a Arenys a disfrutar del reste de la festa.

Informació política

L'Agrupació Socialista de Barcelona celebrà assemblea general ordinaria demà, a les quatre de la tarda, en el seu local social, carrer de l'Est, 14, principal, continuació de la celebrada diumenge passat.

Com entre'ls assumptes a discutir hi figura un punt del programa del partit, el Comité prega l'assistència a tots els afiliats.

Acció econòmica

El comerç de les colònies franceses en 1907

El moviment del comerç general de les colònies franceses durant l'any 1907, ha pujat (importació y exportació reunides) a la suma total de 1.042.017.882 francs, representant sobre l'any anterior un augment de 165.999.356 francs, y sobre el promitg del quinquenni 1902-1906 una puja de 177.232.562.

En l'importació, s'ha aconseguit una xifra de 529.407.329 francs, ab una valencia sobre el exercici precedent de 74.462.035 francs. Les exportacions han arribat a 512.610.553 francs, xifra que és superior en 91.537.321 francs sobre l'any anterior.

A l'Escola Catalana Mossén Cinto, demà a dos quarts de nou del matí comensaran els exams generals de fi de curs.

El Consell d'Instrucció del F. A. C. se complau en convidar a tots sos consocios y als protectors de l'esmentada «Escola».

Les escoles de l'Ateneu Obrer Català de S. M. de P., han organitzat un solemne acte pera donar lloc als exams dels seus deixebles.

La festa tindrà lloc demà a dos quarts de quatre de la tarda y se regirà pel següent programa:

Cant d'entrada a l'Escola.

Discurs d'obertura.

Examen de les Seccions de Pàrvols y Preparatoria.

«La Llevor és menuda» del mestre Gibert.

«Els bons companys», lletra den F. Sitjà y Pineda y música de donya Narcisca Freixas.

«Els Fadrins de S. Boya», cansó popular a dues veus.

Examen de Solfeig.

Examen de les Seccions Elemental y Superior.

«Caramelles», lletra den Esteve Moncal y música del mestre Il·luminat Sàperas.

«Rataplan!», lletra den Noguera Oller y música de donya Narcisca Freixas.

«Himne de la Festa Nacional», lletra del mestre en Gay Saber don Francesc Mateu y música del mestre Millet.

CONCURSOS LITERARIS

DE

"EL POBLE CATALÀ,"

ORGULLÓS EL POBLE CATALÀ DE L'ÉXIT ABSOLUT AB EL SEU PRIMER CONCURS DE NOVELES I DEBATS DE SEGUER CONTRIBUENT AL FLOREIXIMENT DE NOSTRA LITERATURA, HERMOSA AFIRMACIÓ DEL NOSTRE DESPERTAR NACIONAL, OBRE UN NOU CONCURS DE NOVELES CATALANES EN EL QUE'S CONCEDIRAN ELS PREMIS SEGUENTS:

Un primer premi de 500 ptes
Un segon id. de 250 id.
Un tercer id. de 250 id.

LES BASES PER QUE'S REGIRAN ELS CONCURS, SÓN LES QUE A CONTINUACIÓ S'INDIQUEN:

- 1.º El plas d'admissió, a comptar desde avui, terminará el dia primer de octubre de 1908.
- 2.º L'extensió de les noveles que entrin a concurs ha d'esser aproximadament la dels volums de la Biblioteca de EL POBLE CATALÀ.
- 3.º La propietat de les obres premiades será reservada per dos anys a EL POBLE CATALÀ, el qu's compromet a publicarles pel seu compte en edicions de luxe y de gran circulació.
- 4.º A més dels tres premis oferts, els senyors que componen el Jurat tenen amplies atribucions para concedir accessits remunerats en metalle a les noveles que hi creguin mereixedoras.
- 5.º Les noveles que s'enviïn a concurs han d'esser rigorosament inédites, y no dur firma ni indicació de cap mena que reveli el nom de l'autor. Aquest, juntament ab la seva adreça, ha d'anar tancat en carpeta apart, ab el títol y lema de la novela corresponent al damunt; y
- 6.º Les noveles concursantes, junt ab el plec tancat que deu acompanyarles, s'han de remetre al senyor Director de EL POBLE CATALÀ (Rambla de les Flores, núm. 14, Barcelona), sempre abans de la data assenyalada.

FORMARAN EL JURAT ELS EMINENTS LITERATS: D. Josep Pla y Soler, D. Joan Maragall, D. Ernest Moliné y Brasés y D. Geroni Zanné,

Barcelona, 10 de febrer de 1908

trítica preocupació pels problemes locals.

(Aplaudiments en la majoria.)

Recorda el seu discurs del 26 de novembre de 1906 oposant a que simultaneïn les discussions dels Pressupostos y del projecte d'Associacions, puig aquell intent a tals alures, era manar el Govern als seus devers y futur als seus la minoria parlamentària que ho consentia y n'ella, el senyor Besada, a qui sel suposava ab ganes de dimidir.

Al sortir de la reunió un periodista ha preguntat al ministre de Foment si s'havien ocupat de política.

El senyor Besada ha contestat: —No hem tingut temps.

—En dies ho farem?

—Es que, joim que deien que tenien que convèncer a vostè!—ha dit un periodista— a lo qual ha contestat el ministre ab un somriure reiterant que sols s'havien ocupat del catastro.

El nou empresit

A mitjana s'ha fet en les oficines del Banc d'Espanya un tancament provisional de les impositons para l'empresit.

El resultat que dona és el següent:

Obligacions del Tesor: a Madrid pessetes 103.698.664.

A les sucursals, 10.147.878.

Total: 113.846.542.

En metalle:

A Madrid, 807.010.000.

A les sucursals, 1.508.699.500.

Total: 2.315.709.500.

Totals: a Madrid, 910.708.664.

A les sucursals, 1.518.846.378.

Total general: 2.429.555.042 pessetes.

La rifa de Madrid

En el sortej de la Rifa de Madrid celebrat avui han sortit premiats als majors els següents números:

Primer premi, 250.000 pessetes, número 4.395 venut a Madrid.

Segon premi, 100.000 pessetes, número 13.419 despatat a Madrid.

Tercer premi, 60.000 pessetes, número 10.535 venut a Madrid.

6'30 tarda

Nou Hotel

S'ha firmat l'escriptura de la Societat "Hotel Rix, Madrid", que ab un capital social de 2.500.000 pessetes construirá un hotel en els antics terrenys del Circo Hipódrom.

Procés nacionalista

Bilbao.—En l'Audiencia ha començat la vista de la causa contra alguns nacionalistes pels successos ocorreguts a Bermeo, el 18 d'agost del any passat, ab ocasió del aplec de Sant Roc.

Els processats són 18, entre ells en Montañá, un sacerdot, una dona y el Ramon Maria Lenz, processat també per delictes d'impresaria.

Pera en Montañá demana'l fiscal 4 anys y un dia per ofenses a Espanya y 4 mesos y un dia y 500 pessetes de multa per desorde public.

Pera's demés, 2 anys, 4 mesos y un dia.

E's processats neguen els fets que se'ls imputen.

Lo dels alcools

El director general de Duanes ha informat favorablement la proposició dels vincultors referent al impost d'alcools.

El Poble Català

na coneguda per Pura; el del Nord, a don Felip Saldaña; el municipal de la Barceloneta, a Teresa Martínez Baños; Viçens Payà Lorente y a Modest Sabarot; el de la Llotja, a Jaume Brugué Solé, y el de l'Audiencia, a Gabriel Solé, a l'Ortega, Antonio Borés Esteve, Angel Garriga Canals y Salvador Durán Biosca.

• CAMISERIA SANS, Boqueria, 32

Especialitat en camises a mida.

Vida corporativa

La Cambra de Comerç d'Espanya a París s'ha dirigit a la de Barcelona demanant llistes de fabricants catalans d'articles cotó a l'objecte de poguer informar degudament a les nombroses cases d'Orlent que li han demanat dades para poguer importar els seus iuts prod. els d. n. p. i. s. o. s.

Aquella Cambra anuncia al mateix temps que les representants d'algunes cases importants de Turquia vindran aviat a Barcelona a l'objecte d'efectuar compres.

En l'A. E. P., aquesta nit, a les nou y mitja, donarà don Rafael Mitjans una conferència sobre Radimetria. El conferenciant admetrà la controvèrsia.

La Societat Unió de Llogaters contral'Desamortització, a tots els estats de la nostra ciutat, a quins se'ls exigeix un augment sobre els lloguers de un 5 per cent ab pretext de l'arbitri sobre clavagueres, a la reunió que tindrà lloc demà, a l'establiment social de la Societat de Llogaters, Ronda de Sant Antoni, 1.

Qüestions obreres

Aquesta nit, a dos quarts de deu, celebrará l'assemblea la societat d'Obrers constructors de capes de cartró en el carrer de Mendizábal, 17, primer.

Fets diversos

Al passeig de la Diputació l'automòbil n.º 134 atropellà a la nena Maria Agna Alpuente, la qual resultà ab una forta contusió ab probable fractura del femur dret.

Pere Conti Benetoví agredí a Joan Ruiz Cisneros causantli diverses contusions lletes. Se donà part del succés al jutjat.

Al dispensari de Sta. Madrona fou auxiliat un jove anomenat Piñol y Piñol, que presentava diverses contusions de pronóme reservat que li foren causades en unes banalles que sostingué en un altre.

Al dispensari de les Dressedans fou curada de primera intenció una nena d'un deu anys anomenada Eloisa N. la qual presentava contusions en diverses parts del cos, comoció cerebral y probable fractura dels ossos del cap, ferides que li foren causades a la carretera del Morrot per haver estat agafada per un tren.

En greu estat fou després transportada a l'Hospital Clínic, constant molt al municipal que prestà'l servei, convencer als pares de la petita, que son uns capaires vagabonds, de la necessitat de que la criatura fos portada a un establiment de beneficència.

Congrés d'Economia

SESSIÓ DE CLAUSURA

En el saló de Cent, galanament ofert per nostra Corporació Municipal, se va celebrar avui la darrera sessió del primer Congrés Català d'Economia.

A un quart d'onze començà la sessió. En el saló presidencial s'assegué el governador civil senyor Ossorio, qui tenia a la dreta l'arcalde senyor Bastardas, don Francesc d'A. Mas y als senyors Sitjas, Bertran y Suñol y Garriga y Massó. A l'esquerra els senyors Muntadas, Graell (don Guillem), Tallada, Eugés y Graell (don Marçal).

El senyor Ossorio obrí la sessió y tot seguit concedí la paraula a don Guillem Graell, president efectiu del Congrés y honorari de la S. d'Estudis Econòmics.

El senyor Graell, en català, pronuncià un breu y sentit parlament en el qual després de descurar com nàrqu y com, baix la alta protecció del Foment del Treball Nacional, s'ha afeinat la S. d'Estudis Econòmics, ab sentides paraules expressà la seva fé en aquella joventut, deixebia seva... Fou un moment d'emoció, de comunió espiritual entre deixebles y mestre.

Acabà el senyor Graell son parlament agraint a les autoritats barcelonines en nom dels congressistes y de la S. d'Estudis Econòmics, la protecció que han dispensat al finit Congrés.

Parlà després l'arcalde de Barcelona, senyor Bastardas.

Després de felicitar a la Societat organitzadora del Congrés per l'èxit d'aquest y d'agrair que se li hagués ofert la presidència de l'acte inaugural, el senyor Bastardas, ab vibrants paraules digué que confiava que l'obra positiva realitzada pel Congrés no quedaria reclosa en els cel·les científiques, perquè'l Congrés ha estat obra de joventut y aquesta per temperament, és generosa, expansiva.

Fou remarcat el senyor Bastardas que hauria d'esser una de les principals tasques que hauria de realitzar la joventut pensadora catalana, un cop celebrat el Congrés, el de demostrar que no existeixen aquells antagonismes econòmics que alguns han volgut veure entre Catalunya y les demás regions espanyoles.

Y per fi, fixantse en detall en l'obra realitzada pel Congrés, lió moltíssim l'arcalde de Barcelona que en aquest s'hagués parlat del problema de l'Administració local, problema que avui interessa tant vivament a tothom. El senyor Bastardas se mostrà conforme ab les conclusions que al tema que sobre dit punt, (desenvolupat ab caràcter de ponent pel senyor Garriga y Massó), ha donat el Congrés y manifestà son desitj de que aitals conclusions se dissolguessin profusament para que siguin de tothom conegudes.

A l'acabar de parlar el senyor Bastardas, fou molt aplaudit.

El President del F. del T. N., don Lluís Muntadas, parlà tot seguit.

Després de recollir, para agrairles, les paraules que en elogi del Foment havien promociat els anteriors oradors, el senyor Muntadas manifestà que ab el Congrés d'Economia havia tingut dues agradables sorpreses: l'una al veure que a Catalunya existia aquella joventut estudiosa que havia aconseguit, ab la celebració del Congrés tan sols, tan gran ríon; l'altra al remarcar, per l'importància que el nostre poble ha donat al Congrés, interessantse vivament en les seves tasques, que aquí existia un poble que calment y positivament s'interessava per la cosa pública.

El reste del discurs del senyor Muntadas fou endressat a parlar, excitant a tots els presents a seguirles, d'elo que el discurs que havien d'esser orientacions de Catalunya.

Cloquè's discursos el senyor Ossorio ab un altre en el qual comensa felicitant als organitzadors del Congrés en nom del Govern. Després ens digué que erem, els catalans, donados y trabajadores y ens encoratjà para que seguissim pel mateix camí y para que a la vegada procuréssim despendre de nostres vicis, que encara que poble energic y fort també'n tenim, y dos de principals: l'individualisme y el sentimentalisme.

Per ésser y representar una oposició a aquestes vicis, el senyor Ossorio lió a la joventut de la S. d'Estudis Econòmics, encoratjantla també a continuar la seva tasca.

Va acabar dient el senyor Ossorio: «Treballant va ferse conèixer Catalunya, treballant luita y se defensa, treballant triomfarà. Continuem, doncs, la vostra tasca, sense escollirvos ni als sentimentals que ens enlluernin, ni als infames dels malvats. Y nosaltres ens varem quedar pensant qui eren aquests malvats...»

Després del discurs del senyor Ossorio, no n'hi va haver cap més. Els clar, havia parlat ja l'autoritat superior de la provincia... de la provincia, entitat política tan poc basada en la raó natural ni en la científica y, per lo tant, aborrida pels homes de ciència...

Eren prop de les dotze.

Aquest vespre, a dos quarts de nou, se reuniran els congressistes en banquet a l'Hotel Mundial Palace. Les inscripcions podran ferse fins al mitgdia en el local de la S. d'Estudis Econòmics. (Foment del T. N.).

Informació de Madrid

(Servei de EL POBLE CATALÀ)

9 mati

La amopsea madrilenya

«El Imparcial» comenta l'apat donat a don Miquel Moya, president de l'Associació de la Premsa de Madrid.

Diu que'l banquet de «La Huerta» fou una manifestació dels amants de les llibertats y una protesta contra'l Govern pel seu projecte de repressió del terrorisme.

Diu que'l senyor Maura ha servit a una aspiració nacional.

«El Globo» fa calendaris sobre la situació política y manifesta que ha sentit a dir a un amic del senyor Maura que en cas de que's formi un gabinet sense l'actual president del Consell, el presidirà el general Azcarra y que's distribuiran les carteres problemàticament en aquesta forma: Estat, senyor Villaurruti; Gracia y Justicia, senyor Figuella; Hisenda, senyor Garcia Alix; Guerra, general Martignetti; Marina, general Estrany; Governació, senyor Legaria; Foment, marquès de Portago y Instrucció Pública, marquès de Lerma.

«El País» critica la política del partit conservador al que fa culpable dels desastres y anuncia noves desgracies para el pervindre si abans no l'axalana.

Parlant de la situació parlamentària diu «El Universo» que aquesta no pot seguir y que'l Govern deu posar terme al vergonyós espectacle de les minories que prenen a broma el Congrés.

Califica de feina separatista la de les minories ja que combaten el projecte d'Administració local ab incongruències.

Alaba al senyor Maura y li demana que vagi a la sessió permanent ja que no's mereixen cap consideració els obstructionistes. Si no ho fa així ho deu obstructor.

«El Liberal» dona un «bombo» al seu director ab motiu del apat que se li donà.

Parlant de la crisi «A. B. C.» diu: «La impressió veritable és la de la superior que ahir, en efecte, parlaria'l senyor Maura ab el rei sobre la situació política».

El president del Consell tindrà, doncs, trasat el seu pla, més és llogic suposar que ha d'esperar a que comenci la discussió dels articles modificats sobre Hisenda municipal, a presencia de totes les minories inclos la solidaritat, para conèixer l'actitud definitiva d'aquestes, y a la seva vista, resolvent.

Res de particular tindrà, per consegüent, que'l senyor Maura hagi volgut explorar el judici de la Corona abans de pendrer una resolució que estimi necessària. Aixó és lo llogic, lo correcte y lo constitucional.

Referintse a l'urbanisació de la montanya de Montjuïc, diu «El Ejército Español»:

«Montjuïc vol convertirlo l'amic Bastardas en un jardí».

Hi abundaran les flors vermelles para que no's perdi l'afició a la barbeta.

Ab aquest motiu ha enviat dos projectes acompanyats de la friolera de 27 plans.

Està vist que'l celobre castell, y sobre tot els seus canons, molent en l'arcalde de Barcelona.

Al menys les flors no fan dany.

Veurem si produeixen efectes els plans de don Bastardas y podrà concedirli el jardinet, però d'artilleria para avall.

10 mati

La «Gaceta»

Publica les següents disposicions:

R. O. reproductida convocant a oposició lliure dues places de director de tercera classe del cos de presons.

R. O. disposant que's fassin extensives als centres telegràfics que tenen aparells Huges les conferències telegràfiques que existeixen entre Madrid y Barcelona.

12 mati

Manifestació lliberal

Castelló de la Plana.—S'ha celebrat l'anyal professió civica en honor dels liberals que combatoren en la guerra dels set anys en Cabrera.

Se van dipositar coronas al obelisc del Passeig de Ribera.

Desde casa la Ciutat pronunciaren discursos l'arcalde y varis regidors.

Contra un governador

Bilbao.—Els republicans y els socialistes preparan un acte de protesta contra'l governador per haver penyorat al arcalde interi que va presidir la sessió en la que l'Ajuntament va acordar protestar contra'l projecte de llei sobre'l terrorisme.

Farà una manifestació pacífica a San Sebastián quan hi sigui'l rei.

Casas d'Espanya

Cartagena.—Per diferències entre la Companyia dels ferrocarrils del Migdia y la Transatlàntica el dia 18 deixará de funcionar el tren de luxe entre París y Cartagena, en combinació ab els vatrells don Comillas entre aquesta ciutat y Orán.

La Cambra de Comerç y ab tres elements fan gestions para que s'ocupi l'acort, que perjudicia a Cartagena.

Contra'ls consums

Guadix.—Els veïns s'han animat al crit d'abaix els consums, entant a la Casa municipal y creuant la documentació referent a l'impost.

L'edifici fou apedregat, obligant a tancar les portes dels establiments, fins que la guarda civil va restablir l'orde.

El governador civil de Granada ve cap aquí.

3 tarda

Firma del rei

Entre altres de Marina don Alfons ha firmat els següents:

Disposant que cessi en el càrrec de comandant de l'apostader de Cartagena, el contraalmirall don Ramon Auñón y nomenant para substituirlo a don Josep Giménez Franco.

Modificant un article al capítol primer al reglament de situació de barcos.

Conferència ministerial

Aquest matí han estat reunits unes dues hores ab el senyor Maura, a casa d'aquest, els ministres de Foment, Hisenda y Instrucció pública.

L'objecte d'aquesta reunió ha sigut resoldre a quin d'aquests tres ministres correspon entendre en la resolució d'una instància presentada fa temps sobre la formació del catastro.

El ministre de Foment, al rebre la sollicitud, pensant que l'assumpte no l'incumbia, va donar R. O. de traslació als ministres d'Hisenda y Instrucció, però aquests tampoc varen creure que l'assumpte era de la seva incumbència.

Sembla que en la reunió d'avui l'assumpte s'ha decidit a favor d'Hisenda.

Al conèixer en els centres polítics aquesta reunió s'han fet molts comentaris, per ser un dels ministres assistents a n'ella, el senyor Besada, a qui sel suposava ab ganes de dimidir.

Al sortir de la reunió un periodista ha preguntat al ministre de Foment si s'havien ocupat de política.

El senyor Besada ha contestat: —No hem tingut temps.

—En dies ho farem?

—Es que, joim que deien que tenien que convèncer a vostè!—ha dit un periodista— a lo qual ha contestat el ministre ab un somriure reiterant que sols s'havien ocupat del catastro.

El nou empresit

A mitjana s'ha fet en les oficines del Banc d'Espanya un tancament provisional de les impositons para l'empresit.

El resultat que dona és el següent:

Obligacions del Tesor: a Madrid pessetes 103.698.664.

A les sucursals, 10.147.878.

Total: 113.846.542.

En metalle:

A Madrid, 807.010.000.

A les sucursals, 1.508.699.500.

Total: 2.315.709.500.

Totals: a Madrid, 910.708.664.

A les sucursals, 1.518.846.378.

Total general: 2.429.555.042 pessetes.

La rifa de Madrid

En el sortej de la Rifa de Madrid celebrat avui han sortit premiats als majors els següents números:

Primer premi, 250.000 pessetes, número 4.395 venut a Madrid.

Segon premi, 100.000 pessetes, número 13.419 despatat a Madrid.

Tercer premi, 60.000 pessetes, número 10.535 venut a Madrid.

6'30 tarda

Nou Hotel

S'ha firmat l'escriptura de la Societat "Hotel Rix, Madrid", que ab un capital social de 2.500.000 pessetes construirá un hotel en els antics terrenys del Circo Hipódrom.

Procés nacionalista

Bilbao.—En l'Audiencia ha començat la vista de la causa contra alguns nacionalistes pels successos ocorreguts a Bermeo, el 18 d'agost del any passat, ab ocasió del aplec de Sant Roc.

Els processats són 18, entre ells en Montañá, un sacerdot, una dona y el Ramon Maria Lenz, processat també per delictes d'impresaria.

Pera en Montañá demana'l fiscal 4 anys y un dia per ofenses a Espanya y 4 mesos y un dia y 500 pessetes de multa per desorde public.

Pera's demés, 2 anys, 4 mesos y un dia.

E's processats neguen els fets que se'ls imputen.

Lo dels alcools

El director general de Duanes ha informat favorablement la proposició dels vincultors referent al impost d'alcools.

CONGRÉS

Sobre la sessió a les 3'35.

Presideix el senyor Aparicio.

En el banc blau, els senyors Maura y La Cierva.

S'aprova l'acta de la sessió anterior. Precs y preguntes.—Continua la interelació sobre la supnisió dels regidors de Málaga.

El senyor FERNÁNDEZ DE LA SOMBRA parla para alusions.

Rectifica novament el senyor CANALEJAS.

També rectifica el senyor ESPANA.

